

IR. F.W.C. BLOM, 1895-1981

DOOR A.J. TEYCHINÉ STAKENBURG

WANNEER men jong is, bestaat men in vormen van een leven, dat nog moet komen. En belangrijk op de levensreis van een mens 'from here to eternity' is degene, die men als méér ervaren mag ontmoeten en met wie men mag omgaan. Ouderen, zoals Blom, kunnen immers aan jongeren zoveel doorseinen aan culturele verworvenheden, aan leidersgaven, aan in hun brein opgeslagen historie. Blom – wij spraken elkaar met de achternamen aan – was zo'n lichtend voorbeeld in Rotterdam, van kennis van provinciale en gemeentelijke geschiedenis, van goed vóór-oorlogs management, van zin voor geschiedenis en kunst. De herinnering aan een man, die zóveel voor de provincie Zuid-Holland en de stad Rotterdam heeft gedaan, stemt ietwat weemoedig en laat de schrijver van zijn necrologie natuurlijk niet onberoerd: een jongere over de oudere! Het ontroert bepaald over deze man te schrijven: iemand zó hoffelijk, zó voorkomend en gracieus in zijn optreden. En vooral: zo geïnteresseerd in mensen en steeds op de bres voor de gemeenschap.

Ir. Frans Willem Cornelis Blom, genoemd naar zijn oudoom, die te Kralingen kalkbranderijen bezat, werd hoewel zijn familie door en door Rotterdams was, te Utrecht op 2 mei 1895 geboren. Het geslacht Blom was verwant aan de Rotterdamse families Kolff, Van Oordt, Van der Wallen, Schalkwijk en Van Dam. Allemaal kooplieden in grote Maasstedelijke zaken. Bloms vader, mr. Gerard Blom, was waarnemend-muntmeester en getrouwd met Maria Wilhelmina van Vollenhoven, ook al een doorgewinterde Rotterdamse. Drie zoons en twee dochters vormden het ouderlijk gezin.

Na de Hogere Burgerschool te hebben gevolgd, werd Blom te Delft student in de werktuigkunde. Hij behaalde daar zijn ingenieursdiploma in 1923. Tengevolge van zijn huwelijk met Anna van Stolk kwam hij in 1919 terecht bij de – later Koninklijke – Houthandel Van Stolk en Zoonen, een typisch familiebedrijf. Deze firma – dat woord bestond toen nog – was op de ongedempte Schiekade gevestigd en zou later verplaatst worden naar de Noor-

delijke rand van Rotterdam, waar nog van planken vlotten werden gemaakt en waar de woorden plompen en flensen van balken, typisch voor een houthaven, werden gebruikt.

Bij de Van Stolken stond aandacht voor het personeel op de voorgrond; de firmanten leefden sterk mee met de werknemers en verrichtten huisbezoek. Daarin paste Blom wonderwel. Een onverwachte staking in het bedrijf in 1925 was dan ook voor hen een grote teleurstelling.

Dat de politiek zijn belangstelling zou trekken, was niet bepaald een van huis meegekregen gegeven, tenzij de Rotterdamse magistraten Van Vollenhoven zijn genen hadden bepaald! Wie herinnert zich niet uit de jaren na de bevrijding de verkiezingsleuze: 'Weest niet dom, stemt Blom'. Daar ging hij dan, de liberaal in hart en nieren! Eerst in de Provinciale Staten van Zuid-Holland, waarvoor hij jarenlang de welsprekendste propagandaredevoeringen hield. Van 1946 tot 1960 maakte hij van dit college deel uit. Later kwam hij in de Gemeenteraad van Rotterdam voor de Partij Voor Vrijheid en Democratie, van 1958 tot 1966, waarin hij na mr. J. Dutilhs vertrek de nestor werd. Inmiddels was hij al lid van het Hoofdbestuur van zijn partij geworden. Toen hij raadslid werd, stapte hij op als voorzitter van de Raad van Bestuur in het Van Stolkbedrijf, maar hij bleef nog enige jaren adviseur.

Een wijs man, echt een nestor ook in het maatschappelijk leven! Zoals zoveel Rotterdammers droeg Blom natuurlijk bij aan wat toen nog heette: het derde milieu, dat wil zeggen alwat iemand verricht buiten zijn dagelijks werk en zijn gezin om. Een gezin, overigens, dat in de jaren twintig werd gezegend met twee dochters en twee zoons. Het consigne in de stad gold dat de industrie de gemeenschap moet wèldoen. Wanneer men de hedendaagse, vaak sociaal-culturele armoede van het bedrijfsleven aanziet, mag men gelukkig prijzen de firmanten van banken, industrie, haven, groothandel, middenstand, die zich voor het nationale en internationale gezicht van Rotterdam in de époque druk maakten. Natuurlijk reikte Blom ook altijd zo'n helpende hand. Onze huidige Diergaarde Blijdorp kan terugzien op een groot voorzitter, die de oude dierentuin aan de Kruiskade van 1939 af leidde naar zijn huidige vestiging, een niet hoog genoeg aan te slane functie gedurende de oorlogsjaren! Het Rotterdams Comité ter Behartiging van Nationale Belangen telde hem, na het vroegtijdig overlijden van zijn broeder mr. Anton Blom, die er jarenlang de

bezielende voorzitter van was, onder zijn bestuursleden. Hij sloeg ervan nooit één vergadering over! Wanneer de grote organisator Carel Briels in het Stadion Feyenoord Rotterdam op stelten kwam zetten, voerden Blom en de secretaris J. van Katwijk met deze de gesprekken, die tot evenementen leidden, zoals de stad ze maar nauwelijks tevoren had gezien. Wat Blom voor 'Het Oude Noorden', troetelkind van de praeses van de Centrale Kerkeraad van Groot-Rotterdam ds. J.C.J. Dijkstra, deed, is een verhaal op zich zelf. Men mag gerust beweren dat het voornamen wijkhuis in de Eerste Pijnackerstraat en 'De Weerhaan' in de Gerard Scholtenstraat er niet zouden hebben gestaan, wanneer Blom met Dijkstra er zijn werkkraft niet aan had gegeven! En hij wist daarvoor ook de leden van de Kamer van Koophandel te animeren. 'De Kamer', die hij zelfs zover wist te krijgen dat het bestuur in een extra-avondvergadering in 1950 de bestuursleden en leiders van de Rotterdamse club- en buurthuizen ontving en na afloop, in taxi's, de huizen met al hun activiteiten, groeps-gewijze, bezocht! Dat was Blom ten voeten uit!

De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam, onder het unieke presidium van mr. K.P. van der Mandele en de algemeen-secretaris mr. W.F. Lichtenauer, was sinds het eind van de jaren twintig in Rotterdam een begrip geworden. Men sprak kortweg van 'De Kamer'. Die Kamer was een soort reddingsboei. Zij stond al pal voor Rotterdams welvaren in de malaise- en crisisjaren twintig en dertig en had bij de Regering grote invloed! De stad mag Engelbrecht-Van der Mandele als voorzitters en Lichtenauer, algemeen-secretaris naast hen, wel uitzonderlijk dankbaar zijn voor hun weergaloze werkzaamheid. Dat Blom daarvan in 1945 deel ging uitmaken, sprak vanzelf. In de bange jaren 1940-1945 vonden op de fabriek van Van Nelle reeds in het geheim wekelijkse voorbereidende besprekingen plaats in een soort 'Raad der Wijzen', waarvan dr. J.Ph. Backx, mr. H.C. Hintzen, dr. C.H. van der Leeuw, mr. K.P. van der Mandele, W.B. Willebeek Lemair en L.W.E. Rauwenhoff deel uitmaakten. Blom werd in dit selectieve groepje onmiddellijk uitgenodigd. Dit septet was onze stedelijke steunpilaar dat niet alleen regelde wat in het benauwde Rotterdam van alledag was, maar ook vooruit keek, wanneer stad en land eenmaal zouden zijn bevrijd. Eens ... eenmaal ...!

Vanzelfsprekend zag Blom verder dan zijn eigen bedrijf. Zo

maakte hij zich in de oorlogsperiode verdienstelijk in het Rijksbureau voor Hout om de Duitse bezetters bij hun vorderingen van materialen de voet dwars te zetten. Ook speelde hij o.a. als commissaris van Phs. van Ommeren B.V. en van de 'Stichting Bouw Internationaal Centrum' een grote rol. Hij vervulde jarenlang een commissariaat bij de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot Maatschappij, De Bijenkorf en Gispen's Fabriek voor Metaalbewerking N.V. te Culemborg. Van de curatoria van het Donau-Instituut en het Nederland-U.S.S.R. Instituut maakte hij deel uit. En dan vermelden wij nog niet eens wat hij voor de Stichtingen 'Ambachtscentrum', 'Industrie Rotterdam', 'Nieuw Rotterdam' en 'Rotterdam 1939' deed! Laatstgenoemde, natuurlijk een trouvaille van mr. K.P. van der Mandele, heeft vele jaren na 1945 uit haar overgebleven fondsen krachtige impulsen voor het stedelijk verenigingsleven kunnen geven, waarbij Blom en dr. J.Ph. Backx vooral opkwamen voor het sociaal werk in de ruimste zin van het woord.

Zijn verdiensten werden eerst beloond in 1953, met een officierschap in de Orde van Oranje-Nassau. Dat zei hem niet zoveel. Meer waarde hechtte hij aan de zilveren legpenning van de Kamer van Koophandel, hem bij zijn afscheid in 1967 verleend, maar hij was bepaald onder de indruk bij de uitreiking aan hem van de Paul Nijghpenning – de hoogste onderscheiding in Rotterdam voor sociaal-cultureel werk – op 19 oktober 1968 tijdens een plechtige bijeenkomst in het Historisch Museum, waar de kristallen luchters rinkelden van de sprankelende tot hem gerichte woorden.

Is het alles 'ijdelheid der ijdelheden' in dit tranendal, zoals de Schrift leert? Neen! Ir. F.W.C. Blom was altijd zichzelf, wars van elke zelfverheffing. Na zijn vertrek uit Rotterdam naar Voorschoten (1968), en later naar Norg in Drenthe, waar hij zijn jongste zoon in diens bedrijf kon begeleiden, bleef hij de sympathieke met Rotterdam meelevende man, eenmaal per week trouw aan de Rotary-lunch, en een raadgever uit duizenden! Wanneer de Havenstad haar balans van verdienstelijke burgers eens opmaakt, kan men nòch om ir. F.W.C. Blom nòch om zijn broeder mr. A. Blom heen.

F.W.C. – de Rotterdammers duiden hun beroemde stadgenoten met vóórletters aan – heeft met kracht, maar bescheiden als hij was, een stempel gezet op het bedrijfsleven, de magistratuur, het sociaal-cultureel leven van stad en land: gaaf, altijd eerlijk, steeds ridderlijk. Kom er nu maar eens om, om een Blom!